

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 08
Rotel 0812

DOM
2022-05-11
Stockholm

Mål nr
T 12395-20

Sid 1 (6)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom 2020-10-12 i mål nr T 15011-19, se bilaga A

PARTER

Klagande och motpart

1. Lennart Ingevall, 19411002-0171
Karlbergsvägen 55
113 35 Stockholm

2. Göran Ingevall, 19440813-0179
Perrongvägen 25
187 49 Täby

Ombud för 1 och 2: Jur.kand. Liselott Martynenko Agerlid
Advokat Rolf Åbjörnsson AB
Skeppsbron 26
111 30 Stockholm

Klagande och motpart

Rolf Ingevall, 19400616-0172
Gävlegatan 2
113 30 Stockholm

Ombud: Advokat Stefan Häge
Kiström Advokatbyrå KB
Box 7184
103 88 Stockholm

SAKEN

Klander av arvskifte

HOVRÄTTENS DOMSLUT

- Hovrätten avvisar Lennart Ingevalls och Göran Ingevalls yrkande såvitt avser att det vid skiftet av Lizzie Ingevalls bostadsrätt ska beaktas att Rolf Ingevall har fått ett förskott på arv och den nya omständighet som de har åberopat till stöd för detta.

Dok.Id 1811993

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 670 90
E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

2. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.

  3. Lennart Ingevall och Göran Ingevall ska solidariskt ersätta Rolf Ingevall för hans rättegångskostnad i hovrätten med 222 443 kr, varav 176 100 kr avser ombudsarvode, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Lennart Ingevall och Göran Ingevall har yrkat att hovrätten ska bifalla deras yrkande i tingsrätten, befria dem från skyldigheten att ersätta Rolf Ingevall för hans rättegångskostnad i tingsrätten och förplikta Rolf Ingevall att ersätta dem för deras rättegångskostnad där. De har i hovrätten yrkat i andra hand att – för det fall hovrätten skulle finna att endast hälften av bostadsrätten återstår att skifta – denna hälft ska skiftas enligt lag, med beaktande av det förskott på arv som Rolf Ingevall åtnjutit.

Rolf Ingevall har yrkat att hovrätten helt ska bifalla hans yrkande om ersättning för rättegångskostnad i tingsrätten.

Parterna har motsatt sig varandras ändringsyrkanden och yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

PARTERNAS TALAN OCH UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Lennart Ingevall och Göran Ingevall har återopat samma omständigheter och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i tingsrätten. De har emellertid i hovrätten gjort gällande att, beträffande det i hovrätten framställda andrahandsyrkandet, återstående andel av bostadsrätten ska skiftas enligt lag med beaktande av det förskott på arv som Rolf Ingevall åtnjutit. Som grund för den delen av yrkandet har Lennart Ingevall och Göran Ingevall angett i huvudsak följande. Tingsrätten har ansett att hälften av bostadsrätten har övergått till Rolf Ingevall före Lizzie Ingevalls död. Om så har skett har det utgjort en gåva som inneburit ett förskott på arvet från Lizzie Ingevall. Detta är dock inte någon ny omständighet i hovrätten eftersom det har diskuterats i tingsrätten. Yrkandet och grunden för det är bara ett förtydligande av den konsekvens det skulle få om hovrätten, liksom tingsrätten, bedömer att Rolf Ingevall har varit ägare till hälften av bostadsrätten före Lizzie Ingevalls död.

Lennart Ingevall och Göran Ingevall har lagt fram i huvudsak samma bevisning som i tingsrätten.

Rolf Ingevall har åberopat samma omständigheter och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i tingsrätten. Vidare har han lagt fram samma bevisning som i tingsrätten. Han har anført att det som Lennart Ingevall och Göran Ingevall har gjort gällande i fråga om förskott på arv utgör en ny omständighet som åberopats först i hovrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Lennart Ingevalls och Göran Ingevalls andrahandsyrkande

Som redan framgått har Lennart Ingevall och Göran Ingevall vidhållit sin i tingsrätten förda talan och i hovrätten framställt ett yrkande i andra hand.

Hovrätten anser sig oförhindrad att ta upp det i andra hand framställda yrkandet om att hälften av bostadsrätten ska skiftas för det fall hovrätten skulle finna att endast hälften av lägenheten återstår att skifta. När det gäller frågan om att i det sammanhanget fastställa att skiftet ska ske med beaktande av förskott på arv konstaterar hovrätten att den omständighet som har framförts till stöd för den delen av yrkandet utgör en ny omständighet i förhållande till de grunder för talan som har angetts i tingsrätten. Lennart Ingevall och Göran Ingevall har inte gjort sannolikt att de inte har kunnat åberopa denna omständighet i tingsrätten eller att de annars haft giltig ursäkt för att inte göra det. Hovrätten tillåter därför inte Lennart Ingevall och Göran Ingevall att åberopa omständigheten. Till följd av det ska Lennart Ingevalls och Göran Ingevalls i hovrätten framställda yrkande om att förskott på arv ska beaktas avvisas.

Sakfrågorna

Tingsrätten har utförligt redogjort för bakgrunden i målet, parternas talan, de sakfrågor som aktualiseras och de rättsliga aspekter som är relevanta. Hovrätten ansluter sig till dessa redogörelser. Med dessa utgångspunkter gör hovrätten följande överväganden.

Vad gäller frågan om hela eller halva bostadsrätten ska ingå i kvarlåtenskapen efter Lizzie Ingevall gör hovrätten ingen annan bedömning än den som tingsrätten har gjort.

Enligt hovrättens mening ger även Förvärvsbekräftelsen i sig ett visst stöd åt att Rolf Ingevall var ägare till hälften av bostadsrätten vid Lizzie Ingevalls bortgång.

När det sedan kommer till frågan om den andel som ingått i dödsboet efter Lizzie Ingevall har skiftats eller inte delar hovrätten tingsrättens slutsats. Hovrätten noterar att tingsrätten instämt i den bedömning som gjorts i samband med utseendet av skiftesman vad gäller att Förvärvsbekräftelsen inte uppfyller formkraven i 23 kap. 4 § ärvdabalken. Det bör framhållas att den prövning som domstolen ska göra när någon begär att en skiftesman ska förordnas är av summarisk karaktär och att den prövning av sakomständigheterna som sedan följer utgör en fristående och mer ingående prövning av de närmare förhållandena. Högsta domstolen har i ett fall ställt formkraven beträffande bodelning relativt lågt (se rättsfallet NJA 1994 s. 265). I likhet med tingsrätten anser dock hovrätten att Förvärvsbekräftelsen inte uppfyller de formkrav som följer av bestämmelsen i ärvdabalken. Av de skäl som tingsrätten ingående har redogjort för kommer emellertid hovrätten likväl till slutsatsen att den andel av bostadsrätten som ingick i dödsboet efter Lizzie Ingevall har skiftats. Det återstår därmed ingen egendom att skifta.

Slutligen har Lennart Ingevall och Göran Ingevall under alla förhållanden försuttit sin rätt att påkalla arvskifte. Högsta domstolen har i rättsfallen NJA 2009 s. 437 och NJA 1993 s. 570 bedömt frågan om makar kan förlora rätten att påkalla bodelning med hänsyn till den tid som förflutit sedan äktenskapet upplöstes och omständigheterna i övrigt. Principerna är även tillämpliga i fråga om arvskifte. I NJA 2009 s. 437 ansågs en make inte ha förlorat rätten att påkalla bodelning tio år efter äktenskapsskillnaden då han lämnat förklaringar till dröjsmålet som åtminstone till viss del inte kunde lämnas utan avseende. Högsta domstolen poängterade att särskild försiktighet skulle iakttagas eftersom giftorätten i det fallet avsåg fast egendom.

I det nu aktuella fallet kan hovrätten konstatera att det rör sig om lös egendom och att dröjsmålet med att påkalla arvskifte uppgår till i vart fall 17 år. Enligt hovrättens mening har Lennart Ingevall och Göran Ingevall inte lämnat någon rimlig förklaring till detta långa dröjsmål. De förklaringar som har getts är att Lennart Ingevall och Göran Ingevall ville undvika konflikter inom familjen och att de trodde att Rolf Ingevall själv

skulle ta tag i saken. Förhållandena i detta fall är närmast att likställa med de som förelåg i NJA 1993 s. 570. Av detta följer att rätten att påkalla arvskifte har gått förlorad. Käromålet ska därför ogillas redan av denna anledning.

Sammanfattningsvis ska tingsrättens dom inte ändras såvitt gäller huvudsaken.

Rättegångskostnader

I fråga om Rolf Ingevalles yrkande om full ersättning för rättegångskostnader i tingsrätten finner hovrätten inte skäl att ändra det som tingsrätten har bestämt. Tingsrättens dom ska alltså inte heller ändras i denna del.

Vid den utgång som hovrätten kommit fram till ska Lennart Ingevall och Göran Ingevall solidariskt ersätta Rolf Ingevalles rättegångskostnad även i hovrätten. Härvid har hovrätten beaktat att Rolf Ingevall har förlorat i den del som avser rättegångskostnad i tingsrätten. Då den frågan varit av begränsad betydelse i hovrätten och upptagit marginell tid av handläggningen här påverkar den dock inte fördelningen av rättegångskostnaderna. Lennart Ingevall och Göran Ingevall har överlämnat till hovrätten att bedöma skäligheten av det belopp som Rolf Ingevall har yrkat ersättning med. Hovrätten anser att det yrkade beloppet är skäligt. Lennart Ingevall och Göran Ingevall ska därmed ersätta Rolf Ingevalles rättegångskostnad i enlighet med domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2022-06-08

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Annika Åkerlind och Jacob Aspegren samt tf. hovrättsassessorn Mikael Schantli, referent.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 3

DOM
2020-10-12
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
T 15011-19

Sid 1 (20)

Bilaga A

PARTER

Kärande

1. Göran Ingevall, 19440813-0179
Byvägen 90
187 45 Täby

2. Lennart Ingevall, 19411002-0171
Karlbergsvägen 55
113 35 Stockholm

Ombud: Liselott Martynenko Agerlid
Advokat Rolf Åbjörnsson AB
Skeppsbron 26, 2 tr
111 30 Stockholm

Svarande

Rolf Ingevall, 19400616-0172
Gävlegatan 2
113 30 Stockholm

Ombud: Advokat Stefan Häge
Kiström Advokatbyrå KB
Box 7184
103 88 Stockholm

DOMSLUT

1. Käromålet ogillas.
2. Göran Ingevall och Lennart Ingevall ska solidariskt ersätta Rolf Ingevall med hans rättegångskostnad med 352 714 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för dom till dess betalning sker. Av beloppet avser 273 000 kr ombudsarvode.

Dok.Id 2248244

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 652 70

E-post:
stockholms.tingsratt.avdelning3@dom.se
www.stockholmstingsratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Lizzie Ingevall, 19120614-0384, avled den 10 juni 1998. Hon efterlämnade sönerna Göran Ingevall, Lennart Ingevall och Rolf Ingevall.

Bouppteckning avseende Lizzie Ingevalls kvarlåtenskap förrättades den 30 oktober 1998. I bouppteckningen upptas bland annat 50 % av nyttjanderätten till en bostadsrätt i Bostadsrättsföreningen Glöden, Gävlegatan 2, 113 20 Stockholm.

Ett partiellt arvskifte ägde rum den 2 juni 1999 varvid värdepapper och aktier skiftades till dödsbodelägarna.

Lennart Ingevall och Göran Ingevall inkom den 22 mars 2018 till tingsrätten med en ansökan om att en skiftesman skulle utses i dödsboet efter Lizzie Ingevall. Som skäl härför anförde de att bostadsrätten inte skiftats. Rolf Ingevall motsatte sig begäran. Den 13 augusti 2018 förordnade tingsrätten advokaten Per Westman som skiftesman i dödsboet efter Lizzie Ingevall. Beslutet överklagades av Rolf Ingevall. Svea hovrätt avslog överklagandet.

Skiftesmannen meddelade beslut den 21 oktober 2019 och beslutade att det inte fanns någon egendom kvar att skifta i dödsboet efter Lizzie Ingevall eftersom parterna i samband med upprättande av den handling som nedan benämns Förvärvsbekräftelse skiftat den andel av bostadsrättslägenheten som Lizzie Ingevall ägde vid sin bortgång. I skiftesbeslutet antecknades att parterna var ense om att dödsboet var skiftat förutom såvitt avser hälften av den aktuella bostadsrätten. Skiftesmannen har därför inte gjort någon prövning om vilken andel av bostadsrättsandelen som skulle ingå i kvarlåtenskapen.

Lennart Ingevall och Göran Ingevall har klandrat skiftesmannens beslut.

Twisten gäller huruvida hela bostadsrätten ska ingå i Lizzie Ingevals kvarlåtenskap och om skifte ägt rum avseende bostadsrätten.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Göran Ingevall och Lennart Ingevall har yrkat att tingsrätten, med ändring av det som beslutats av skiftesmannen advokat Per Westman i arvskiftesbeslutet den 21 oktober 2019, ska fastställa att slutligt arvskifte efter ska ske Lizzie Ingevall på så sätt att 100 % av lägenheten (bostadsrätt i Brf Glöden) på Gävlegatan 2, 113 20 Stockholm, ska skiftas mellan de tre dödsbodelägarna Lennart, Göran och Rolf Ingevall till lika delar, dvs. 1/3 var.

Rolf Ingevall har bestritt käromålet.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

GRUNDER

Göran Ingevall och Lennart Ingevall

Det finns egendom kvar i dödsboet efter Lizzie Ingevall i form av 100 % av den aktuella lägenheten som ska skiftas. Det har inte skett något formenligt skifte av lägenheten. Förvärvsbekräftelsen uppfyller inte formkraven för ett arvskifte och utgör därför ingen skifteshandling. Lägenheten är alltså inte skiftad och hela lägenheten, dvs. 100 %, ska ingå i det slutliga arvskiftet.

Lägenheten ska i enlighet med 23 kap. 3 § ärvdabalken skiftas mellan dödsbodelägarna till lika andelar efter deras respektive andel i dödsboet, dvs. 1/3.

Rolf Ingevall

Lizzie Ingevall eller dödsboet efter Lizzie Ingevall har aldrig innehaft en större andel av den aktuella bostadsrätten än 50 %.

Parterna har avvecklat dödsboet genom att skifta ut den egendom som tillhörde dödsboet efter Lizzie Ingevall. Ett formenligt arvskifte har ägt rum i samband med att parterna undertecknade handlingen benämnd "Förvärvsbekräftelse". Parterna har efter skiftet inordnat sig efter att arvskifte ägt rum.

I vart fall har bostadsrättsandelen skiftats ut från dödsboet i samband med undertecknandet av Förvärvsbekräftelsen. Denna handling utgör under alla omständigheter en fängeshandling varigenom Rolf Ingevall har förvärvat den aktuella andelen alternativt Göran Ingevalls och Lennart Ingevalls andelar i dödsboet. Han erlade 300 000 kr den 2 juni 1999 i samband med utskiftandet av andelen till Göran Ingevall. Lennart Ingevall efterskänkte sin andel av bostadsrätten i gåva, varför Lennart Ingevall i vart fall inte längre kan ha något anspråk på påstådd andel av bostadsrätten. Gåvan har även traderats och registrerats på Rolf Ingevall.

För det fall den bostadsrättsandelen i och för sig skulle kunna vara föremål för skifte får de övriga dödsbodelägarna genom sitt handlande anses ha avstått från arvskifte av bostadsrättsandelen, då detta inte påpekats under en mycket lång tid och parterna anpassat sitt handlande därefter.

Göran Ingevall och Lennart Ingevalls bemötande

Lizzie Ingevall har inte kunnat överlåta 50 % av bostadsrätten till Rolf Ingevall eftersom Lizzie Ingevall saknade förfoganderätt över andelen i enlighet med det inbördes testamente som upprättats mellan Lizzie Ingevall och hennes make då en överlåtelse av bostadsrättsandelen skulle inkräkta på Göran Ingevalls och Lennarts Ingevalls laglotter.

Något skifte har ej ägt rum avseende bostadsrätten. Det vitsordas att Lennart Ingevall uttalat ett muntligt löfte om att skänka sin andel av bostadsrätten till Göran Ingevall och Rolf Ingevall. Detta löfte är dock inte ett bindande löfte och är inte heller att anse som ett arvsavstående. Likviden om 300 000 kr som utbetalats till Göran Ingevall är

inte en skifteslikvid. Parterna var ense om att ett formligt arvskifte skulle ske, så har emellertid inte skett varför skifte nu ska ske.

UTREDNINGEN

Partsförhör under sanningsförsäkran har ägt rum med Göran Ingevall, Lennart Ingevall och Rolf Ingevall.

På Göran Ingevalls och Lennart Ingevalls begäran har vittnesförhör ägt rum med Marek Basta (inneboende i lägenheten på Gävlegatan 2), Sune Dahlén (ansvarig för upprättandet av bouppteckningen efter Lizzie Ingevall) samt partssakkunnigförhör med My Karlsson (mäklare).

På Rolf Ingevalls begäran har vittnesförhör ägt rum med Lennart Bjurström (tidigare styrelseordförande i Brf Glöden), Bruno Barbieri (tidigare styrelseordförande i Brf Glöden) samt förhör med partssakkunnige Hans Fredblad (mäklare).

Parterna har även åberopat skriftlig bevisning.

Av förhören har i huvudsak följande framkommit.

Lennart Ingevall

Han är tillsammans med sina bröder uppväxt i lägenheten på Gävlegatan 2. Deras far gick bort redan i början av 70-talet. Hans mor Lizzie Ingevall bodde dock kvar i lägenheten fram till hennes död i juni 1998. Han följde i sin fars fotspår och började arbeta för Konfektyrfabriken Aroma, som var belägen en bit längre bort på Gävlegatan. På företaget arbetade även Marek Basta i perioder från mitten av sjuttio-talet och framåt. När Marek Basta i början av 1980-talet började arbeta permanent på fabriken ordnade han så att denne kunde bo inneboende hos Lizzie. I mitten av 1980-talet flyttade även Marek Bastas fru Sophie in i lägenheten. Paret Basta

bodde inneboende i lägenheten fram till Lizzies död. De var en stor hjälp för henne efter att Lizzie drabbats av sjukdom 1989.

Lägenheten var tidigare en hyresrätt. De var måna inom familjen att hyresrätten inte skulle gå förlorad vid Lizzies död. I början av 1990-talet beslutades det därför att Rolf skulle folkbokföra sig hemma hos Lizzie. Anledningen till detta var att de hade uppfattningen att detta skulle ge honom rätt att ta över hyresrätten. Att det blev Rolf som skrev sig i lägenheten berodde på att han var den av bröderna som hade behov av en bostad. Ett par år senare påbörjades en process att omvandla hyresrätterna i fastigheten till bostadsrätter. Han känner till att Rolf kände sig stolt över att ha fått denna till stånd genom övertalningskampanjer i huset. I övrigt saknar han närmare kännedom om hur denna ombildning gick till. Hans uppfattning var att Rolf bistod deras mamma Lizzie i samband med ombildningen genom att stå som borgensman för det lån som Lizzie upptog i samband med ombildningen. Enligt hans uppfattning förvärvade Rolf aldrig någon andel av bostadsrättslägenheten i samband med ombildningen.

När Lizzie gick bort i juni 1998 hanterade Göran Ingevall administrationen av dödsboet. Sune Dahlén, som tidigare bistått med att upprätta deklarationer m.m., anlätades för att upprätta en bouppteckning. Samtliga dödsbodelägare var närvarande vid förrättningen. I bouppteckningen togs endast hälften av bostadsrättslägenheten upp som en tillgång. Anledningen till detta var det besked som Sune Dahlén gav av arvsskattemässiga skäl. Eftersom Rolf varit skriven på adressen fanns möjligheten att undgå att betala visst belopp av arvsskatten. Alla var överens vid bouppteckningen att Rolf skulle tillskiftas bostadsrätten i samband med arvskiftet.

All egendom förutom bostadsrätten skiftades mellan parterna. De delade upp lösöret mellan sig vid ett möte i lägenheten. Övriga värdesaker delades upp vid ett senare tillfälle. Hans uppfattning var att Rolf skulle se till att ett slutligt arvskifte kom till stånd avseende bostadsrätten. Tiden gick och Rolf vidtog ingen åtgärd för att avsluta arvskiftet. I maj 1999 skrev han och Göran under handlingen benämnd

”Förvärvsbekräftelse”. Syftet med denna handling var att möjliggöra för Rolf att bli registrerad som innehavare av bostadsrätten i Brf Glöden. De utformade skriften noggrant eftersom de ville undvika missförstånd.

Något arvskifte kom dock aldrig att ske. Han valde att inte ta upp det under åren som följde eftersom han ville undvika konflikter inom familjen. I samband med en konflikt beträffande det sommarställe som ägdes av bröderna tillsammans diskuterades arvskiftet efter deras mor. Han hade utgått från att Rolf värderat bostadsrätten 1999 men det visade sig att så inte skett. Rolf svarade inte på de epostmeddelanden som Göran och han skickade till honom. Han har ingen förklaring till varför han i epostmeddelande skrivit att han gett bort sin andel till Göran och Rolf. Han försökte att få till stånd en värdering av bostadsrätten till 1999-års marknadsvärde och ett slutligt skifte. Rolf motsatte sig dock detta varför han och Göran var tvungna att vidta juridiska åtgärder.

Göran Ingevall

Han pratade med sin mor Lizzie redan 1991 om att Rolf skulle skriva sig i hyresrätten. Syftet var att Rolf skulle ta över hyresrätten. Det var då inte aktuellt med en ombildning till bostadsrätt. I samband med ombildningen några år senare hade Lizzie inte möjlighet att få lån till insatsen eftersom hon var pensionär. Det krävdes därför en borgensman. Hans uppfattning är att Rolf undertecknade lånet som medborgensman. Han har inte sett några handlingar gällande lånet innan den juridiska processen kring arvskiftet inleddes. Hans uppfattning är dock att Rolf aldrig ägde en andel av bostadsrätten.

Såvitt han känner till betalade Lizzie alla avgifter och räntor under den tid som hon levde. Efter hennes död betalade dödsboet månadsavgifter och räntor fram till dess att Rolf flyttade in i lägenheten. Han ordnade med praktiska frågor kring dödsboets ekonomi. Det var dock Sune Dahlén som fick i uppdrag att ordna med bouppteckningen. Sune Dahlén var den som rekommenderade att endast hälften av bostadsrätten skulle tas upp som en tillgång i bouppteckningen. Genom detta upplägg

kunde arvsskatten minskas. Hans uppfattning är dock att alla dödsbodelägare var överens om att bostadsrättslägenheten skulle skiftas på så vis att alla skulle erhålla en tredjedel var.

Lösöre och annan egendom skiftades genom att de delade upp egendomen mellan sig. Något arvskifte beträffande bostadsrätten kom dock aldrig till stånd. Han var av uppfattningen att Rolf skulle ordna med att sådant kom till stånd. Han träffade Rolf utanför lägenheten på Gävlegatan i slutet av våren 1999. De träffade då en muntlig överenskommelse om att Rolf skulle erlægga 300 000 kr för att få till stånd ett skifte av bostadsrätten. Han vet inte hur de kom fram till summan. Han minns inte heller varför beloppet sattes in på olika konton. Betalningen erlades efter att han och Lennart utfärdat handlingen till bostadsrättsföreningen i vilken de bekräftade att Rolf förvärvat bostadsrätten. Handlingen var dock bara en bekräftelse till styrelsen, ingen bekräftelse på att skifte ägt rum.

Åren gick och något skifte kom aldrig till stånd. I samband med att han förhandlade med Rolf och dennes barn om ett utköp från deras gemensamt ägda sommarställe omkring år 2016 kom arvskiftet efter Lizzie på tal. Han insåg då att beloppet om 300 000 kr som han erhöll 1999 inte stämde överens med värdet på bostadsrätten. Han tog då kontakt med Rolf för att diskutera en uppgörelse. Det var bud som angavs i epostmeddelandet, inte en redogörelse av deras avtal som träffades om arvskifte.

Rolf Ingevall

Han folkbokförde sig i lägenheten på Gävlegatan 2 i på hans mors initiativ.

Anledningen till detta var för att han saknade egen fast bostad efter en skilsmässa 1991 och då familjen ville undvika att hyresrätten skulle gå förlorad vid Lizzies bortgång.

Hans mor ordnade med kontraktet och han blev inskriven som medhyresgäst den 1 januari 1991. Vid denna tidpunkt var tanken att han skulle flytta in i lägenheten. Paret Basta bodde dock inneboende i lägenheten vid denna tidpunkt sedan en tid tillbaka.

Han ville inte att paret Basta skulle behöva hitta en ny bostad varför han aldrig flyttade

in i lägenheten förrän efter hans mors bortgång. Han fick dock all sin post till Gävlegatan 2.

Under 1992 träffade han sin nuvarande sambo. Han fick flytta in hos henne. Han planerade dock för att flytta tillbaka till Gävlegatan. För honom var det dessutom av vikt att han hade en fast bostad för det fall han skulle separera från sin sambo. En tid därefter påbörjades processen att ombilda hyresrätterna på Gävlegatan 2 till bostadsrätter. Han var engagerad i detta arbete genom att värva medlemmar till bostadsrättsföreningen. Han gick tillsammans med Lizzie med i den nybildade bostadsrättsföreningen genom att betala medlemsavgiften under 1993. Han antecknades som innehavare av 50 % av den aktuella lägenheten. Ombildningen till bostadsrättsföreningen slutfördes en tid därefter. Han upptog tillsammans med Lizzie ett lån i Handelsbanken för att finansiera förvärvet. Han lånade och betalade in halva andelsavgiften och hans mor den andra delen. Inga upplåtelsehandlingar skrevs i samband med ombildningen men han upptogs tillsammans med Lizzie som ägare till lägenheten som var en bostadsrätt.

Han kom tillsammans med Lizzie överens om att han inte skulle erlägga räntebetalningar eller avgift till föreningen eftersom hon i utbyte fick all hyra från paret Basta. Hyran som hon fick täckte samtliga avgifter för lägenheten.

Lizzie gick bort under sommaren 1998. Han bad då paret Basta att flytta ut från lägenheten. Han och hans sambo påbörjade renoveringar av lägenheten under hösten 1998. Övriga tillgångar som fanns kvar efter Lizzie delade han upp tillsammans med Lennart och Göran. En del av lösöret delades upp i samband med att lägenheten tömdes inför renoveringen. I oktober 1998 förrättades bouppteckning efter Lizzie. Han var närvarande vid förrättningen tillsammans med sina bröder och Sune Dahlén. Att endast hälften av bostadsrätten upptogs i bouppteckningen var naturligt eftersom Lizzie endast ägde hälften. Göran skötte allt som hade med dödsboets ekonomi och administration att göra. Han sa att han inte ville upprätta några handlingar mot bakgrund av att han skulle överta bostadsrättslägenheten.

Under våren 1999 träffades han, Lennart och Göran i lägenheten på Gävlegatan. Lennart uttalade då att han avstod sin andel av bostadsrätten till förmån för honom och Göran. Han och Göran förde därefter diskussioner om värdet på bostadsrättslägenheten. Han var själv av uppfattningen att 1998-års priser skulle användas för att fastställa ett marknadsvärde. Enligt hans egen uppfattning skulle ett värde för hela bostadsrätten om 1 200 000 kr användas. Göran ansåg dock att lägenheten var värd 1 500 000 kr. Han accepterade då att detta värde skulle användas. De beräknade den likvid som Göran skulle erhålla. Med en utgångspunkt i marknadsvärdet om 1 500 000 kr skulle Lizzies andel motsvara ett värde om 750 000 kr. De kom även överens om att avdrag skulle göras för latent reavinstskatt med 30 procent, mäklararvode samt för halva lånebeloppet. Efter dessa avdrag kom de fram till att dödsboets andel hade ett värde om lite drygt 400 000 kr. Görans andel av detta belopp blev då lite över 200 000 kr. Göran var dock inte nöjd med detta belopp utan ville ha 300 000 kr. Han accepterade detta belopp. Göran ville att beloppet i dess helhet inte skulle utbetalas till honom utan att hans barn skulle få vissa belopp. Det var därför inte möjligt att betala likviden på en gång. Han tog efter mötet emot handlingen benämnd Förvärvsbekräftelse från Lennart och Göran. Denna skickade han in till föreningen i maj 1999. I början av juni 1999 tog han emot information om hur betalning skulle ske av skifteslikviden från Göran och ombesörjde betalningarna. Han utgick därefter från att det inte återstod några åtgärder att vidta i dödsboet.

Han blev mycket förvånad när han 2016 fick besked om att hans bröder uppfattade att arvskiftet efter Lizzie inte var avslutat. Enligt hans uppfattning avslutades skiftet i samband med utbetalningen av likviden i början av sommaren 1999. Han tror att han måste ha skickat in originalet av Förvärvsbekräftelsen till bostadsrättsföreningen. Han vet inte när han skrev under den kopia som han har av handlingen. Det var sannolikt någon gång under 2016 på inrådan av advokat Häge. Det har inte någon gång dessförinnan påtalats att hela bostadsrätten skulle ingå i Lizzies kvarlåtenskap. Göran och Lennart hade inte heller påtalat någonting kring arvskiftet under en mycket lång

tid. De hade dessutom skrivit under handlingar i samband med att hans sambo förvärvade en andel i bostadsrätten.

Marek Basta

Han bodde inneboende i lägenheten på Gävlegatan 2 under perioder från 1976 i samband med att han arbetade på Aroma. Under början av 1980-talet började han att arbeta permanent på fabriken. Han bodde från och med dess stadigvarande inneboende hos Lizzie. Omkring 1985 flyttade även hans fru in. De bodde i lägenheten fram till Lizzies död år 1998. De betalade 1 500 kr i hyra varje månad. De tog även hand om Lizzie efter att hon blev sjuk. Han minns inte om Rolf fick sin post till lägenheten. Han såg inte Rolf i lägenheten under den tid som han bodde i lägenheten enligt vad han minns idag. Rolf flyttade dock in i lägenheten efter Lizzies död tillsammans med sin sambo.

Sune Dahlén

Han hade 1998 en redovisningsbyrå. Han fick i uppdrag att upprätta bouppteckning efter Lizzie Ingevall. Han erhöll material från Lennart. Han minns inte idag vilket underlag som han fick men mot bakgrund av hur reglerna såg ut vid den tidpunkten måste han ha tagit emot en kontrolluppgift avseende bostadsrättens förmögensvärde och uppgifter om lånet. Vad hans minns var Lizzie Ingevall den enda ägaren till bostadsrättslägenheten. Det var dock vanligt vid den tidpunkten att bostäder upptogs till en lägre andel som en tillgång i syfte att minska arvsskatten. Det fanns förutsättningar för detta eftersom Rolf Ingevall var skriven i bostadsrättslägenheten. Han uppfattade det som att alla dödsbodelägare var överens om att så skulle ske.

Lennart Bjurström

Han bodde på Gävlegatan 2 från 1992 till 1996 och var därmed bosatt under ombildningen till bostadsrättsförening. Han minns att Lizzie Ingevall och Rolf Ingevall var hyresgäster i huset när ombildningen påbörjades. Han minns även att Rolf Ingevall var en av de mest aktiva hyresgästerna avseende rekrytering till bostadsrättsföreningen. Kravet för att få vara med i ombildningen var att hyresgästen innehade ett kontrakt och

var skriven på adressen. Några överlåtelsehandlingar upprättades inte utan köpeskillingen och övriga detaljer framgick av den ekonomiska planen. Han var ordförande under en period. Han tror att det var kassören som förde ägarförteckningen.

Bruno Barbieri

Han flyttade in på Gävlegatan 2 år 2005. Han har sedan 2014 varit ordförande i bostadsrättsföreningens styrelse. I dagsläget finns en förvaltare som sköter medlemsregistret. Det har aldrig uppstått några tveksamheter kring vem som är ägare till en viss lägenhet.

My Karlsson

Hon har arbetat som mäklare sedan år 2004. Hon arbetar huvudsakligen med försäljningar i Vasastan och på Kungsholmen. För att fastställa ett historiskt marknadsvärde för en bostadsrätt används statistik över försäljningar i samma fastighet och i samma område. Hon har inte tagit del av statistik över försäljningar från 1999. Hon har inte heller tagit del av ekonomisk information om föreningen från 1999. Enligt hennes uppfattning bör dock kvadratmeterpriset 1999 varit omkring 22 000 kr. Denna uppfattning grundar hon på att snittpriset per kvadratmeter år 1999 var 19 986 kr för samtliga försäljningar i Stockholm. Mot bakgrund av att den aktuella lägenheten är belägen i Vasastan bör kvadratmeterpriset ha varit ca 2 000 kr högre än snittpriset. Mäklararvode år 1999 bör ha varit omkring 1,5 % av försäljningspriset.

Hans Fredblad

Han arbetar som mäklare. Han har gjort en värdering av den i målet aktuella bostadsrättslägenheten utifrån dagens värde och ett värde år 1999. Vid sin värdering har han använt sig av statistik från tidigare försäljningar av likvärdiga lägenheter i området. Han har även jämfört statistik över kvadratmeterpris. Vid värderingen av en bostadsrätt är det flera faktorer som är viktiga. Hans bedömning är att bostadsrättslägenheten, om den hade sålts 1999, hade haft ett kvadratmeterpris om 19 000 kr. Vid sin värdering har han beaktat att lägenheten ligger på första våningen på ett i viss mån trafikstört läge.

DOMSKÄL**Hur stor andel av bostadsrättslägenheten ska ingå i kvarlåtenskapen?**

Skiftesmannen har i sitt beslut inte gjort någon prövning av huruvida Lizzie Ingevall vid hennes bortgång ägde hela eller hälften av bostadsrättslägenheten då skiftesmannen uppfattat att parterna varit ense om att endast hälften av bostadsrättslägenheten ska ingå i Lizzie Ingevalls kvarlåtenskap. Det är dock tvistigt huruvida Lizzie Ingevall vid sin död ägde hela bostadsrätten. Tingsrätten inleder med att pröva denna fråga.

Tingsrätten kan inledningsvis konstatera att bouppteckning efter Lizzie Ingevall förrättades för drygt 20 år sedan. Lennart Ingevall och Göran Ingevall har först 17 år senare invänt att hela bostadsrätten rätteligen borde upptagits som en tillgång i bouppteckningen. Det är dock ostridigt att endast hälften av bostadsrättslägenheten tagits upp som en tillgång i bouppteckningen efter Lizzie Ingevall. Parterna har haft olika förklaringar till att så har skett. Lennart Ingevall och Göran Ingevall har å sin sida anfört att anledningen till att endast hälften togs upp som en tillgång var av skattemässiga skäl. Rolf Ingevall har å sin sida anfört att han redan från ombildningen ägt hälften av bostadsrätten. Sune Dahlén, som upprättat bouppteckningen, har under sitt förhör förklarat att en förklaring till att endast hälften av bostadsrätten tagits upp i bouppteckningen är att detta var ett vedertaget sätt för att minska arvsskatten. Han har inte kunnat lämna några närmare uppgifter om vilka uppgifter som han erhöll i samband med upprättandet av bouppteckningen mot bakgrund av att bouppteckningen upprättades för 21 år sedan. Han har dock förklarat att han fick relevanta handlingar av Lennart Ingevall. Han har också förklarat att han måste ha erhållit en kontrolluppgift avseende bostadsrätten för att få en uppgift om förmögenhetsvärdet.

Tingsrätten anser att det tydligt framgår av den skriftliga bevisning som Rolf Ingevall åberopat att han varit ägare till 50 % av bostadsrättslägenheten sedan ombildningen då detta framgår av lånehandlingar, bekräftelse av pantsättning, kontrolluppgifter till Skatteverket och andra handlingar från bostadsrättsföreningen. Av de lånehandlingar

som Rolf Ingevall åberopat som skriftlig bevisning framgår exempelvis att Rolf Ingevall och Lizzie Ingevall gemensamt upptagit ett lån i Handelsbanken motsvarande insatsen. Enligt tingsrättens mening motbevisar lånehandlingarna Lennart Ingevalls och Görans Ingevalls uppgift om att Rolf Ingevall varit borgensman för lånet. Det framgår även av bekräftelsen över pantsättning att Rolf Ingevall och Lizzie Ingevall gemensamt pantsatt lägenheten som säkerhet för det upptagna lånet. Det framgår vidare av den ekonomiska planen för bostadsrättsföreningen Glöden samt av föreningens ägarförteckning att Rolf Ingevall och Lizzie Ingevall antecknats som ägare till bostadsrättslägenheten. Rolf Ingevall har även redovisat sin andel av bostadsrättslägenheten till Skatteverket enligt vad som framgår av kontrolluppgifterna. Vad Göran Ingevall och Lennart Ingevall anfört om att Rolf Ingevall inte var bosatt i den aktuella lägenheten förrän efter Lizzie Ingevalls död och att han därmed inte haft rätt att förvärva bostadsrättsandelen i samband med ombildningen saknar enligt tingsrättens mening betydelse för bedömning om hur ägarförhållandena såg ut vid Lizzie Ingevalls död. Tingsrätten kan även konstatera att det inte kan ha varit okänt för Göran Ingevall och Lennart Ingevall att Rolf Ingevall varit medlåntagare till lånet avseende andelen mot bakgrund av att de efter Lizzie Ingevalls död medverkat till en ny pantsättning i samband med omläggning av lån enligt vad som framgår av den skriftliga bevisningen.

Tingsrätten anser inte att Sune Dahléns, Göran Ingevalls och Lennart Ingevalls muntliga uppgifter om att skälet till att endast hälften av bostadsrättslägenheten upptogs i bouppteckningen är sådana att de förtar styrkan av den skriftliga bevisning som finns beträffande ägarförhållandena. Tingsrätten anser därför att det i målet inte är visat annat än att Rolf Ingevall från och med ombildningen till bostadsrätt varit ägare till hälften av den aktuella bostadsrättslägenheten. Att Rolf Ingevall redan från ombildningen från hyresrätt till bostadsrätt varit ägare till 50 % av bostadsrätten innebär även att det saknas anledning för tingsrätten att ta ställning till om huruvida ett överlåtande av en andel i bostadsrätten skulle inkräkta på laglottsskyddet för bröstarvingar.

Återstår egendom att skifta i dödsboet efter Lizzie Ingevall?

Rolf Ingevall har i målet gjort gällande att handlingen "Förvärvsbekräftelse" uppfyller formkraven för ett arvskifte och att skifte därmed har ägt rum. Han har i andra hand gjort gällande att parterna genom avtal och upprättandet av Förvärvsbekräftelsen skiftat den i målet aktuella bostadsrättsandelen. Skiftesmannen har i sitt beslut gjort bedömningen att Förvärvsbekräftelsen uppfyller formkraven för ett arvskifte och att det därmed inte återstår någon egendom att skifta i dödsboet. Göran Ingevall och Lennart Ingevall har dock gjort gällande att handlingen inte utgör ett avtal om arvskifte och att skifte därmed nu ska äga rum på så vis att vardera dödsbodelägare ska åtnjuta del i bostadsrättslägenheten efter deras respektive andelar.

Originalhandlingen av förvärvsbekräftelsen har inte getts in i målet. Parterna har gett in två olika versioner av handlingen. Lennart Ingevall och Göran Ingevall har gett in en handling som är undertecknad av dem själva samt av två vittnen. Rolf Ingevall har gett in en handling som även är undertecknad av honom själv. Förvärvsbekräftelsen har följande lydelse

"På begäran får vi bekräfta att vår broder Rolf Ingevall, pnr 400616-0172, nu förvärvat resterande del i lägenheten Gävlegatan 2, 1 tr från Lizzie Ingevalls dödsbo och att Rolf I. idag således äger och disponerar lägenheten i dess helhet".

Handlingen är daterad den 20 maj 1999. Såvitt har framkommit av Rolf Ingevalls egna uppgifter har han undertecknat en kopia av handlingen först efter tvist uppstått om arvskiftet år 2016.

Av 23 kap. 4 § ärvdabalken framgår att en handling som skrivs under av delägarna ska upprättas över arvskifte. Dödsbodelägarna kan dock underteckna arvskiftet på skilda tider och orter. Genom skiftets fixerande i en handling blir det klarlagt att ett arvskifte ägt rum. Av förarbetena till bestämmelsen till 23 kap. 4 § ärvdabalken framgår att ett arvskifte som inte uppfyller formkravet inte kan göras gällande mot delägarna (NJA II 1933 s. 539). Formkravet bör dock inte fattas strängare än vad som är nödvändigt för

att uppnå syftet. Viktigast är att skiftesavtalet innehåller uppgift om att skifte skett avseende den egendom som det är fråga om. Bevisning avseende egendoms fördelning kan även ske i annan ordning än genom arvskifteshandlingen. Avseende innehållet i arvskiftet, som är ett skriftligt avtal mellan delägarna, uppställs inga särskilda krav. Vanligtvis klarläggs dock i arvskifteshandlingen arvslotternas storlek, värdet på tillgångarna och vilka enskilda egendomsobjekt som tillskiftas dödsbodelägaren. Det är dock vanligt att viss egendom, exempelvis lösöre, sämjedelas och att det inte av arvskifteshandlingen framgår hur denna fördelning har skett.

Tingsrätten instämmer i den bedömning som gjorts i samband med utseendet av skiftesman att "Förvärvsbekräftelsen" inte är utformad som ett avtal om arvskifte som uppfyller de formkrav som uppställs i 23 kap. 4 § ärvdabalken. Delägare i ett dödsbo får dock anses oförhindrade att formlost komma överens om hur egendom ska fördelas vid ett senare arvskifte. Det har även uttalats i praxis att det torde vara vanligt att det vid utredning av dödsbon förekommer diskussioner och förhandlingar rörande fördelning av tillgångarna. Det måste kunna ske utan risk för bundenhet för delägare utom i de fall där det klart framgår att delägarnas avsikt varit att binda sig vid en viss uppgörelse. (Se t.ex. NJA 1978 s. 497 angående formkravet i numera upphävda 13 kap. 1 § giftermålsbalken i vilken bestämmelse det hänvisades till 23 kap. 4 § ärvdabalken och Svea hovrätts avgörande den 26 september 2008 i mål nr T 3675-08). Tingsrätten anser dock att det i förevarande mål finns anledning att inte ställa alltför höga krav på utredningen beträffande avtal om arvskifte mot bakgrund av att tvisten gäller huruvida parterna kom överens om ett skifte av egendomen för mer än 20 år sedan.

Tingsrätten anser att Förvärvsbekräftelsen, även om den inte uppfyller formkraven, talar starkt för att parterna i maj 1999 träffat en överenskommelse om att Rolf Ingevall skulle tillskiftas bostadsrätten. Enligt tingsrättens mening finns även annan bevisning som visar att parterna under våren 1999 formlost kommit överens om hur bostadsrätten skulle skiftas. Av de epostmeddelanden som återopats framgår att Lennart Ingevall i samband med att tvist uppstod 2016 skrivit följande

”[...] Fakta är att jag skänkte min andel till Göran och Rolf, det har jag klart uttalat till er bägge. Minns att jag vid lösörefördelningen i mammas lägenhet som kompensation/premie för gåvan av lägenheten till er önskade samtliga numrerade grogg och selterglas som pappa erhållit från Åkerlund & Rausing. Ni båda tyckte det var ett självklart och riktigt förslag. Jag nämner detta för att Göran ska dra sig till minnes att det inte fanns någon anledning för mig att medverka vid lägenhetsuppgörelsen. Värderingen var jag övertygad om att ni genomförde, blev aldrig tillfrågad och någon överenskommelse med Rolf var därmed inte aktuell.”

Rolf Ingevall har även under sanningsförsäkran redogjort för att parterna träffat en överenskommelse innebärande bland annat att Lennart Ingevall skänkte sin andel av bostadsrättslägenheten till honom och Göran Ingevall. Göran Ingevall har även i epostmeddelande 2016 skrivit följande

”Jag uppfattade att Lennart och jag, var och en på sitt håll, hade separata diskussioner med dig Rolf. Min egen uppgift var att inhämta ett jämförelsevärde och det hamnade på cirka 1 500 000 kr och med reduktion för lånen så skulle man hamna på 1 200 000 kr och ”min andel” skulle i så fall bli 400 000 kr. Mitt bud till dig Rolf blev 250 000 kr och det var kanske allt för lågt men du skulle stå för skatten.”

Lennart Ingevall och Göran Ingevall har när de konfronterats med dessa epostmeddelanden inte velat redogöra för anledningen till att de gett uttryck för dessa uppfattningar om överenskommelsen 1999. Göran Ingevall har dock uttryckt att epostmeddelandet ska förstås som att han endast gav ett bud angående likvidens storlek. Han har även vid huvudförhandlingen anfört att betalningen av 300 000 kr endast skulle ses som en à conto-betalning inför ett kommande arvskifte. Det har av kärandeombudet vitsordats att Lennart Ingevall har gett ett muntligt löfte om att skänka sin andel. Lennart Ingevall har dock vid förhandlingen inte vetat vidgå att han avgivit ett sådant löfte. Tingsrätten kan dock konstatera att det som Göran Ingevall och

Lennart Ingevall gett uttryck för i epostmeddelandena stämmer överens med den överenskommelse som Rolf Ingevall har påstått har träffats våren 1999, dvs. att Lennart Ingevall skänkte sin andel till honom och Göran Ingevall och att Göran Ingevall ersattes för hälften av värdet av bostadsrättsandelen. Det är även ostridigt att Rolf Ingevall den 2 juni 1999, dvs. en kort tid därefter betalat 300 000 kr till Göran Ingevall och dennes anhöriga. Som tingsrätten anført ovan har Lennart Ingevall och Göran Ingevall i samband med detta utfärdat en bekräftelse om att Rolf Ingevall förvärvat resterande andel av bostadsrättslägenheten till bostadsrättsföreningens styrelse. Göran Ingevall har under förhör själv gett uttryck för att denna betalning gjordes i syfte att få till stånd ett skifte. Sammantaget talar dessa omständigheter starkt för att parterna kommit överens om att Rolf Ingevall skulle tillskiftas bostadsrättslägenheten i utbyte mot en likvid om 300 000 kr till Göran Ingevall.

Tingsrätten kan även konstatera att såväl My Karlsson som Hans Fredblad uppgett att bostadsrättens värde 1999 bör ha varit mellan 1 350 000 till 1 500 000 kr (kvadratmeterpris om mellan 19 000–22 000 kr x 72). Som tingsrätten konstaterat ovan har endast hälften av bostadsrättslägenheten ingått i Lizzie Ingevalls kvarlåtenskap, vilket innebär att dödsboets andel år 1999 uppgick till ett marknadsvärde om 675 000 kr till 750 000 kr. Efter avdrag för lån om 122 080,50 kr (hälften av lånet om 244 161 kr som upptogs i samband med ombildningen) och för latent reavinstskatt om 30 procent uppgick dödsboets andel till 439 544 kr med utgångspunkt i det högre marknadsvärdet. Det högre marknadsvärdet om 1 500 000 kr är också det som Göran Ingevall i epostmeddelande 2016 uttryckt skulle använts i samband med diskussionerna år 1999. Med utgångspunkt i överenskommelsen om att Lennart Ingevall skulle avstå sin andel av bostadsrättslägenheten till förmån för Rolf Ingevall och Göran Ingevall skulle därför de två sistnämnde dödsbodelägarnas andel av bostadsrättslägenheten uppgå till strax över 200 000 kr. Det belopp som betalats till Göran Ingevall och dennes anhöriga återspeglar således marknadsvärdet av dennes andel med utgångspunkt i 1999-års värde på bostadsrätten enligt vad som framkommit av parternas bevisning i denna del.

Sammantaget anser tingsrätten i likhet med skiftesmannen att det är utrett att parterna träffat en överenskommelse om bostadsrättens fördelning i samband med Förvärvsbekräftelsen 1999 och att andelen som tillhörde dödsboet skiftats i samband med upprättandet av Förvärvsbekräftelsen, betalande av likviden och registreringen av Rolf Ingevall som ägare till hela bostadsrätten i bostadsrättsföreningens register. Det återstår därmed ingen egendom att skifta i dödsboet. Göran Ingevall och Lennart Ingevall har i vart fall under 17 års tid känt till att Rolf Ingevall registrerats som innehavare till hela bostadsrättslägenheten och att något formellt arvskifte inte ägt rum. Genom att inte göra gällande bristen av uppfyllelsen av formkravet under en så lång tid innebär enligt tingsrättens mening att de är förhindrade från att åberopa detta gentemot Rolf Ingevall i syfte att nu åstadkomma ett arvskifte som uppfyller formkraven (jmf NJA 1993 s. 570).

Mot bakgrund av det ovan anförda saknas det anledning att ändra skiftesmannens beslut. Käromålet ska därför ogillas.

Rättegångskostnader

Rolf Ingevall har som vinnande part rätt till ersättning för sina rättegångskostnader i målet.

Rolf Ingevall har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader med 497 551 kr, varav 390 000 kr avser ombudsarvode och 10 051 kr momspliktiga utlägg. Mervärdesskatt tillkommer på beloppen. Ombudsarvode har uppgetts motsvara 100 timmars arbete.

Lennart Ingevall och Göran Ingevall har vitsordat ett belopp motsvarande deras egna kostnad för ombudsarvode, dvs. 175 925 kr som skäligt i och för sig avseende ombudets arvode. Vidare har den begärda kostnaden för ersättning till vittnet Lennart Bjurström om 400 kr vitsordats. De har vidare vitsordat en sammanlagd kostnad avseende partssakkunnige Håkan Fredblad om 5 000 kr som skäligt i och för sig. Beträffande skäligheten av de övriga kostnadsposterna har de överlämnat skälighetsbedömningen till rätten.

Enligt tingsrättens bedömning framstår det begärda arvudet som alltför högt för ett mål av aktuell art och omfattning. Här har tingsrätten särskilt beaktat att kärandeombudet begärt ersättning motsvarande 70 timmars arbete. Den arbetsredogörelse som svarandeombudet bifogat kostnadsräkningen visar inte på några osedvanligt omfattande utredningsåtgärder. Tingsrätten kan vidare konstatera att de frågor som varit aktuella i målet även har varit aktuella under målets handläggning av skiftesmannen. Mot bakgrund av detta anser tingsrätten att skälig tidsåtgång i målet uppgår till 70 timmar. Tingsrätten anser dock inte att det finns skäl att ifrågasätta det begärda timarvudet. Beträffande den begärda ersättningen för utlägg saknas anledning att ifrågasätta skäligheten av kostnaderna i denna del.

Sammanfattningsvis ska Rolf Ingevall få ersättning för sina rättegångskostnader med 352 714 kr, varav 273 000 kr avser ombudsarvode, 5 651 kr momspliktiga utlägg, 4 400 kr kostnad för vittnens inställelse samt 69 663 kr mervärdesskatt.

Rolf Ingevall har begärt att kärandeombudet ska åläggas ett solidariskt betalningsansvar för del av rättegångskostnaderna. Tingsrätten anser dock att skäl för detta saknas.

HUR DOMEN KAN ÖVERKLAGAS, se [bilaga 1](#) (TR-02)

Ett skriftligt överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ges in till tingsrätten senast den 2 november 2020. Prövningstillstånd krävs.

Emily Ashton

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.